

Sandnes kommune
Postboks 583
4305 Sandnes

Kontakt saksbehandler

Knut Ragnar Slettebø, 51568951
knut.slettebo@statsforvalteren.no

Avgjørelse – søknad om å gi forskrift for å definere Forsand og Høle som typiske turiststeder

Statsforvalteren godkjenner kommunens søknad om å gi forskrift for å regne Forsand og Høle som typiske turiststeder, jf. helligdagsfredloven § 5 nr. 4. Tidsrommet begrenses til 1. til 31. juli.

Vi viser til søknad 19. januar 2026 om å definere Forsand som typisk turiststed og søknad 26. januar 2026 om å definere Høle som typisk turiststed.

Sakens bakgrunn

Kommunestyret i Sandnes godkjente i møte 15. desember 2025 at det ble sendt søknad om typisk turiststed for Forsand og Høle. Søknad for Forsand ble sendt til Statsforvalteren 19. januar 2026 og søknad for Høle ble sendt 26. januar 2026. I utgangspunktet søkes det om å kunne ha åpent på helligdager hele året.

Begrunnelsen til kommunen i de to søknadene er i stor grad overlappende. Det vises til at butikkene har en beskjeden størrelse, og at kundegrunnlaget er begrenset. Omsetningen ligger ned mot eller under det som er nødvendig for å dekke de faste kostnadene til butikkene. Salg til turister er derfor avgjørende for at det skal være mulig å opprettholde dagligvarebutikkene. Ellers viser kommunen til overordnede reiselivsstrategier, herunder Regionalplan for Preikestolen og Lysefjordområdet. I regionalplanen har Forsand status som innfallspurt til Lysefjordområdet og lokalsenter, mens Lauvik, som ligger nært Høle, er omtalt som innfallspurt og destinasjon.

Statsforvalteren sendte søknadene på høring 7. mai 2026, med høringsfrist 29. mai 2026. Vi har ikke mottatt innspill til høringen. Etter forespørsel mottok vi oppdaterte omsetningstall fra kommunen 9. og 13. februar 2026. Statsforvalteren viser ellers til sakens dokumenter.

Statsforvalterens vurdering

Helligdagsfredloven har som formål å «verne om det gudstjenestelige liv og den alminnelige fred på helligdager og [...] å gi høytiden ro og verdighet», jf. § 1. I tråd med lovens formål er hovedregelen at

faste utsalgssteder som selger varer til forbrukere, skal holde stengt på helligdager, jf. § 5 første ledd.

Det er i helligdagsfredloven gjort flere unntak fra utgangspunktet om at faste utsalgssteder som selger varer til forbrukere, skal holde stengt på helligdager. Denne saken gjelder unntaket etter § 5 andre ledd nr. 4 for steder som Statsforvalteren etter vedtak regner som typiske turiststeder.

Hva som skal til for at Statsforvalteren kan definere et område som typisk turiststed, fremgår av § 5 sjettede ledd:

«Statsforvalteren kan etter søknad fra kommunen ved forskrift bestemme at et område skal regnes som typisk turiststed, se annet ledd nr. 4, for hele året eller deler av året. Som typisk turiststed kan bare regnes område der salget i de aktuelle periodene hovedsakelig skjer til turister.»

Det følger av ordlyden at et område bare kan regnes som et typisk turiststed dersom salget i den aktuelle perioden hovedsakelig skjer til turister. Forvaltningspraksis har i tråd med dette vært at omsetningen må være mer enn dobbelt så høy som i lavsesongen i perioden hvor det tillates å holde åpent på helligdager.

For Høle sin del er det opplyst av kommunen at salget er 100 % høyere i juli enn i vintermånedene, mens økningen i juni og august er på henholdsvis 70 og 50 %. Det er altså bare for juli måned at vilkåret om at salget hovedsakelig skjer til turister, er oppfylt. Tall fra Stangeland handel AS for Forsand viser mye av det samme. Her ser man en dobling i juli sammenlignet med i januar og februar, mens økningen i forhold til disse to vintermånedene er 36 % i juni og 62 % i august.

Statsforvalteren legger etter dette til grunn at salget for både Høle og Forsand hovedsakelig skjer til turister i juli, men ikke i juni og august.

Når mer enn halvparten av salget i juli skjer til turister, «kan» vi etter en helhetsvurdering innvilge status som typisk turiststed for denne perioden. I helhetsvurderingen vil det ha betydning om salg til turister er avgjørende for å opprettholde butikkdriften, og om stedet har kvaliteter som gjør det naturlig å omtale det som et «typisk turiststed». I denne saken taler hensynet til å opprettholde butikkdrift på mindre steder klart for å innvilge søknadene. Videre gjelder søknadene områder som er definert som innfallsporter til Lysefjordområdet i regionalplanen, og som har klare kvaliteter som turiststeder.

Statsforvalteren har etter en konkret helhetsvurdering kommet frem til at Forsand og Høle skal regnes som typiske turiststeder etter helligdagsfredloven § 5 sjettede ledd fra 1. til 31. juli.

Avgjørelse:

Statsforvalteren godkjenner Sandnes kommunes søknad om at Forsand kan bli definert som typisk turiststed. Tidsrommet begrenses til perioden 1. til 31. juli.

Statsforvaltere godkjenner Sandnes kommunes søknad om at Høle kan bli definert som typisk turiststed. Tidsrommet begrenses til perioden 1. til 31. juli.

Godkjenning vil bli gitt ved to separate forskrifter som offentliggjøres på Lovdata.

Statsforvalterens avgjørelse er endelig og er ikke å anse som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2. Avgjørelsen kan derfor ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28, jf. § 2.

Med hilsen

Lone Merethe Solheim (e.f.)
ass. statsforvalter

Monica Nessa
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent